četvrtak, 8. listopada 2020.

P9_TA(2020)0260

Stanje etiopskih migranata u pritvornim centrima u Saudijskoj Arabiji

Rezolucija Europskog parlamenta od 8. listopada 2020. o situaciji u kojoj se nalaze etiopski migranti u centrima za zadržavanje u Saudijskoj Arabiji (2020/2815(RSP))

(2021/C 395/08)

Europski parlament,

— uzimajući u obzir svoje prethodne rezolucije o Saudijskoj Arabiji, osobito Rezoluciju od 11. ožujka 2014. o Saudijskoj Arabiji, njezinim odnosima s EU-om i ulozi na Bliskom istoku i u sjevernoj Africi ([1]), Rezoluciju od 12. veljače 2015. o slučaju g. Raifa Badawija u Saudijskoj Arabiji ([2]), Rezoluciju od 8. listopada 2015. o slučaju Alija Muhameda al Nimra ([3]), Rezoluciju od 31. svibnja 2018. o položaju boraca za prava žena u Saudijskoj Arabiji ([4]), Rezoluciju od 25. listopada 2018. o ubojstvu novinara Džemala Hašogdžija u saudijskom konzulatu u Istanbulu ([5]), Rezoluciju od 25. veljače 2016. o humanitarnoj situaciji u Jemenu ([6]), Rezoluciju od 30. studenoga 2017. o stanju u Jemenu ([7]) te Rezoluciju od 4. listopada 2018. o stanju u Jemenu ([8]),

— uzimajući u obzir svoju rezoluciju od 3. svibnja 2018. o zaštiti djece migranata (2018/2666(RSP)) ([9]),

— uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 5. travnja 2017. o rješavanju pitanja kretanja izbjeglica i migranata: uloga vanjskog djelovanja EU-a (2015/2342(INI)) ([10]),

— uzimajući u obzir izjavu glavnog direktora Međunarodne organizacije za migracije (IOM) „Nužno je hitno djelovati kako bi se poboljšali uvjeti u centrima za zadržavanje u Saudijskoj Arabiji" koja je objavljena 15. rujna 2020.,

— uzimajući u obzir Rezoluciju Opće skupštine Ujedinjenih naroda o Globalnom sporazumu o sigurnim, propisnim i zakonitim migracijama od 19. prosinca 2018.,

— uzimajući u obzir Konvenciju UN-a o zaštiti prava svih radnika migranata i članova njihovih obitelji,

— uzimajući u obzir članak 144. stavak 5. i članak 132. stavak 4. Poslovnika,

A. budući da je prema izvješćima organizacije Human Rights Watch od travnja 2020. oko 30 000 etiopskih migranata, uključujući trudnice i djecu, bezrazložno zadržano u Saudijskoj Arabiji u užasavajućim uvjetima nakon što su ih hutske vlasti protjerale iz sjevernog Jemena; budući da su prema navodima mnogi od tih migranata prešli granicu pod unakrsnom vatrom saudijskih i hutskih snaga; budući da je prema navodima 2 000 migranata ostalo napušteno na jemenskoj strani granice u očajnim uvjetima koje je pogoršala pandemija bolesti COVID-19 i bez ikakve mogućnosti zadovoljiti osnovne potrebe;

B. budući da su saudijske snage najprije nasilno uhitile radnike migrante i odvele ih u centar za zadržavanje u Al-Dayeru, a potom ih premjestile u 10 drugih centara za zadržavanje, od kojih se posebno ističu zatvor u Shmeisiju smješten između gradova Džede i Meke te središnji zatvor u Džizanu, u kojem je navodno zadržano tisuće Etiopljana; budući da prema izvještajima etiopskih konzularnih tijela spomenute osobe nemaju dovoljno hrane i vode, prikladne sanitarne uvjete i zdravstvenu skrb te im se ne pruža liječenje za rane od metaka; budući da je prema navodima došlo do nekoliko smrtnih slučajeva, među ostalim djece, te si je nekoliko zadržanih osoba pokušalo oduzeti život; budući da su prema navodima pripadnici saudijskih sigurnosnih snaga okrutno mučili one koji su se čuvarima požalili na uvjete;

([1]) SL C 378, 9.11.2017., str. 64.
([2]) SL C 310, 25.8.2016., str. 29.
([3]) SL C 349, 17.10.2017., str. 34.
([4]) SL C 76, 9.3.2020., str. 142.
([5]) SL C 345, 16.10.2020., str. 67.
([6]) SL C 35, 31.1.2018., str. 142.
([7]) SL C 356, 4.10.2018., str. 104.
([8]) SL C 11, 13.1.2020., str. 44.
([9]) SL C 41, 6.2.2020., str. 41.
([10]) SL C 298, 23.8.2018., str. 39.

C. budući da radnici migranti, uključujući one iz afričkih i azijskih zemalja, čine oko 20 % stanovništva Saudijske Arabije, da imaju ključnu ulogu u gospodarstvima Saudijske Arabije i drugih zemalja regiji te da uglavnom obavljaju slabo plaćene i često teške fizičke poslove; budući da se u brojnim izvješćima UN-a i drugih međunarodnih organizacija opetovano ukazuje na izrabljivanje i zlostavljanje slabo plaćenih radnika koji su u slaboj mogućnosti ostvariti svoja prava ili ih uopće ne mogu ostvariti;

D. budući da u okviru kafale, tj. zlonamjerno osmišljenog sustava za sponzoriranje viza koji organizacije za ljudska prava nazivaju modernim ropstvom, radnici migranti ne mogu ući ili izaći iz zemlje ili promijeniti posao bez suglasnosti sponzora, nemaju pravnu zaštitu i često su neplaćeni ili nedostatno plaćeni; budući da Saudijska Arabija navodno razmatra ukidanje sustava kafale;

E. budući da su zbog trenutačne pandemije bolesti COVID-19 ranjive skupine izložene sve većem pritisku, posebno radnici migranti u Saudijskoj Arabiji i drugim zemljama u regiji, te jača diskriminacija i neprijateljstvo prema njima; budući da se migrante često stigmatizira kao navodne prijenosnike virusa COVID-19, zbog čega često gube posao i dolaze u vrlo opasan položaj u kojem su bez smještaja ili plaće pa im posljedično ostaje vrlo malo načina da sami reguliraju svoj status ili financiraju svoj povratak u matičnu zemlju;

F. budući da je Saudijska Arabija u studenom 2017. pokrenula kampanju protiv migranata koji su optuženi za kršenje propisa i zakonâ o boravku, sigurnosti granica i radu; budući da su vlasti u rujnu 2019. objavile da je tijekom te kampanje uhićeno preko 3,8 milijuna osoba i da je više od 962 000 osoba osuđeno na deportaciju; budući da je prema podacima Međunarodne organizacije za migracije od svibnja 2017. do travnja 2020. oko 380 000 Etiopljana deportirano iz Saudijske Arabije u Etiopiju;

G. budući da je etiopska vlada svjesna šokantnih uvjeta pod kojima su njezini građani zadržani u Saudijskoj Arabiji; budući da doznake Etiopljana iz inozemstva bitno doprinose etiopskom gospodarstvu i ključne su za mnoge obitelji;

H. budući da saudijske vlasti nisu provele učinkovitu istragu unatoč tvrdnjama početkom rujna 2020. da će to napraviti; budući da su se uvjeti zadržavanja pogoršali te se zadržane osobe u međuvremenu tuklo i oduzeti su im mobilni telefoni;

I. budući da se zlostavljanje migranata uklapa u širi obrazac raširenog kršenja ljudskih prava u Saudijskoj Arabiji; budući da su saudijske vlasti pod izlikom uvođenja ograničenja za suzbijanje pandemije bolesti COVID-19 nastavili kršiti ljudska prava političkih zatvorenika, primjerice u slučaju borca za ženska prava Loujain al-Hathloul i neistomišljenika iz vladajuće obitelji poput princeze Basmah bimt Saud i princa Salman bin Abdulaziz bin Salman, te su spomenuti bezrazložno zadržani i s njima se ne može stupiti u kontakt; budući da su uhićenja tih i drugih političkih aktivista dio žestokog obračuna saudijskih vlasti s neistomišljenicima, u što spada i ubojstvo novinara Džemala Hašogdžija u saudijskom konzulatu u Istanbulu 2018. za koje još nije prikladno utvrđeno tko je odgovoran;

J. budući da prema posebnom izvjestitelju UN-a za izvansudska, prijeka ili proizvoljna pogubljenja vlasti Saudijske Arabije krše prava korištenjem tehnologije elektroničkog nadzora; budući da je Saudijska Arabija i dalje među pet zemalja u svijetu s najvećim brojem pogubljenja;

K. budući da Kraljevina Saudijska Arabija ima najmanje ratificiranih ključnih međunarodnih sporazuma o ljudskim pravima te nije ratificirala ključne instrumente za zaštitu od proizvoljnog zadržavanja i zadržavanja imigranata, uključujući Međunarodni pakt o građanskim i političkim pravima, Fakultativni protokol uz Konvenciju protiv mučenja (kojim se propisuju nacionalni preventivni mehanizmi i posjeti radi praćenja pritvaranja), Međunarodnu konvenciju o zaštiti prava svih radnika migranata i članova njihovih obitelji, Konvenciju o statusu izbjeglica i Konvenciju o apatridnosti;

L. budući da je 29. rujna 2020. na sastanku s ministrom vanjskih poslova Saudijske Arabije Faisalom Bin Farhanom Al Saudom Visoki predstavnik Josep Borrell ponovno naglasio da EU namjerava povećati dijalog o ljudskim pravima;

četvrtak, 8. listopada 2020.

1. oštro osuđuje zlostavljanje etiopskih migranata i kršenje njihovih ljudskih prava, posebno u centrima za zadržavanje u Saudijskoj Arabiji; poziva saudijske vlasti da odmah puste na slobodu sve zadržane osobe i pritom daju prioritet najranjivijim skupinama, među ostalim ženama i djeci;

2. poziva saudijske vlasti da zajamče da sve osobe koje ulazi u Saudijsku Arabiju iz Jemena to mogu učiniti na siguran način i da budu smještene u prikladan prihvatni centar koji ispunjava međunarodne standarde za prehranu, medicinske i zdravstvene usluge, sanitarne uvjete, osobnu higijenu, prozore i osvjetljenje, podni prostor, temperaturu, sustav prozračivanja i vježbu na otvorenom prostoru, te da poduzmu sve potrebne mjere opreze kako bi se ograničilo prenošenje bolesti COVID-19, tuberkuloze i drugih bolesti; poziva na to da se pokuša naći druga rješenja umjesto zadržavanja migranata i izbjeglica, a koja ne uključuju oduzimanje slobode, te u tom smislu odbacuje svako neljudsko ili ponižavajuće postupanje prema migrantima;

3. apelira na Saudijsku Arabiju da smjesta prestane s mučenjem i drugim oblicima zlostavljanja tijekom zadržavanja te da svima pruži odgovarajuću psihološku i medicinsku pomoć, posebno osobama koje su bile silovane; podsjeća da Odbor UN-a za prava djeteta smatra da djecu nikad ne bi trebalo zadržavati zbog imigracijskih razloga te da zadržavanje nikad nije moguće opravdati kao nešto što je u najboljem interesu djeteta; poziva saudijske vlasti da hitno puste na slobodu djecu zajedno s članovima njihovih obitelji te da osiguraju druga sigurna rješenja umjesto zadržavanja kojima će humanitarne organizacije imati redovit pristup;

4. potiče saudijske vlasti da provedu neovisnu i nepristranu istragu svih navoda o kršenju ljudskih prava, uključujući otvaranje vatre na migrante na granici i nezakonita ubojstva, mučenja i druge oblike zlostavljanja tijekom zadržavanja, da sve počinitelje privedu licu pravde u poštenim suđenjima koja zadovoljavaju međunarodne standarde bez primjene smrtne kazne ili tjelesnog kažnjavanja te da pruže odgovarajuću psihološku i medicinsku pomoć osobama koje su patile pod šokantnim uvjetima;

5. potiče saudijske vlasti da bez odgode dopuste neovisnim međunarodnim promatračima, uključujući posebnog predstavnika EU-a za ljudska prava, da uđu u zemlju, da redovito nadziru rad zatvorskih objekata i objekata za zadržavanje, da provode nepristrane istrage o navodima o mučenju i sumnjivim smrtnim slučajevima tijekom zadržavanja te da osobno i redovito posjećuju zatvorenike;

6. ponavlja poziv visoke povjerenice UN-a za ljudska prava da se svaka osoba koja je zadržana bez dostatne pravne osnove pusti na slobodu, te da se istovremeno zajamči odgovarajući pristup zdravstvenoj skrbi te uvjeti za pravilnu provedbu mjera za ublažavanje pandemije, uključujući ograničavanje socijalnih kontakata;

7. podsjeća saudijske vlasti na njihove međunarodne obveze na temelju Opće deklaracije o ljudskim pravima, Međunarodnog pakta o građanskim i političkim pravima i Konvencije Ujedinjenih naroda protiv mučenja i drugih okrutnih, neljudskih ili ponižavajućih postupaka ili kažnjavanja;

8. primjećuje da gospodarstvo Saudijske Arabije duguje dio svojeg bogatstva i blagostanja radnicima i migrantima u svojoj zemlji kojih je otprilike 13 milijuna te stoga napominje da trenutačni proces unutarnje modernizacije treba uključivati reformu politika rada i imigracije kako bi se zajamčili prikladni radni uvjeti za strane radnike i spriječila njihova stigmatizacija i iskorištavanje;

9. poziva vladu Saudijske Arabije da surađuje s Međunarodnom organizacijom rada na potpunom ukidanju sustava kafale i da svim radnicima migrantima u zemlji zajamči prikladnu pravnu zaštitu, među ostalim u okviru strukturnih inspekcija njihovih radnih uvjeta; zabrinut je zbog posebno negativnog učinka sustavne diskriminacije migrantica, a posebno radnica migrantica u kućanstvu koje su više izložene opasnosti od fizičkog zlostavljanja, iznimno dugog radnog vremena i nedostatka slobode kretanja te koje često pate zbog toga što njihovi poslodavci imaju kontrolu nad njihovom promjenom posla ili izlaskom iz zemlje; poziva vladu Saudijske Arabije da ratificira osnovne konvencije Međunarodne organizacije rada – osobito Konvenciju o slobodi udruživanja i zaštiti prava na organiziranje (Konvencija br. 87) i Konvenciju o pravu na organiziranje i kolektivno pregovaranje (Konvencija br. 98),

10. zahtijeva jamstva da neće biti masovnog vraćanja osoba i da će se zahtjevi za azil razmatrati pojedinačno;

11. poziva vladu Etiopije da što prije olakša dobrovoljnu, sigurnu i dostojanstvenu repatrijaciju svih etiopskih migranata, među ostalim suradnjom s Međunarodnom organizacijom za migracije, davanjem prednosti ženama, djeci i ranjivim osobama; zahtijeva da se svim etiopskim državljanima zadržanima u Saudijskoj Arabiji zajamče konzularna pomoć i posjeti te potiče etiopsku vladu da pravovremeno i učinkovito odgovori na zahtjeve za pomoć;

12. ponovno izražava svoju potporu Globalnom sporazumu UN-a o sigurnim, propisnim i zakonitim migracijama jer se njime promiču standardi u okviru kojih zemlje domaćini bolje štite temeljna ljudska prava pripadnika ranjivih skupina, kao što su etiopski ekonomski migranti koji su ostali napušteni u Saudijskoj Arabiji i Jemenu;

13. primjećuje da je Saudijskoj Arabiji i Etiopiji u zajedničkom interesu da uspostave mehanizam za suradnju u području mobilnosti čiji je cilj olakšati usklađenost njihovih tržišta rada te podsjeća da se u okviru Globalnog sporazuma Ujedinjenih naroda o sigurnim, propisnim i zakonitim migracijama pružaju savjeti i izgradnja kapaciteta u tom području;

14. izražava zabrinutost zbog sve većeg pritiska na borce za ljudska prava u Saudijskoj Arabiji i izrazito nepravednih suđenja migrantima i pripadnicima šijitske manjine; prima na znanje nedavnu najavu da će u većini slučajeva bičevanje kao oblik kažnjavanja biti zamijenjeno zatvorskom kaznom; potiče vladu Saudijske Arabije da smjesta uvede moratorij na smrtnu kaznu i svaki oblik tjelesnog kažnjavanja, uključujući amputaciju i bičevanje, s ciljem njihova potpunog ukidanja;

15. poziva ESVD i države članice da zahtijevaju da Saudijska Arabija odmah pusti na slobodu sve osobe koje su nezakonito zadržane zbog ostvarivanja svojih temeljnih prava, uključujući borce za prava žena, političke aktiviste i druge; izražava zabrinutost zbog situacije u kojoj se nalazi bezrazložno zadržani dobitnik nagrade Saharov za 2015. Raif Badawi, na kojeg je navodno izvršen pokušaj ubojstva dok je bio u zatvoru, te traži njegovo hitno i bezuvjetno puštanje na slobodu;

16. poziva Kraljevinu Saudijsku Arabiju da prekine sustavnu diskriminaciju žena, migranata, uključujući migrantice, te manjina, uključujući vjerske manjine; žali zbog činjenice da, unatoč reformama pozitivnima za žene koje se provode od 2019., i dalje postoje diskriminirajući zakoni protiv žena, među ostalim u pogledu njihova osobnog položaja, te da sustav muškog skrbništva još nije u potpunosti ukinut;

17. poziva saudijske vlasti da bezuvjetno oslobode sve borce za prava žena, osobito pripadnice Pokreta za pravo žena na upravljanje vozilima Loujain al-Hathloul i Fahad Albutairi, Samar Badawi, Nassimu al-Sada, Nouf Abdulaziz i Mayu'a al-Zahrani, te da odbace sve optužbe protiv njih i protiv Iman al-Nafjana, Azize al-Yousef, Amal al-Harbi, Ruqayyah al-Mharib, Shadan al-Anezi, Abir Namankni i Hatoon al-Fassi; oštro osuđuje svako mučenje, seksualno zlostavljanje i druge oblike zlostavljanja koji su nad njima izvršeni; zahtijeva nepristranu istragu o kršenju njihovih ljudskih prava i zahtijeva da se svi počinitelji privedu pravdi;

18. poziva vladu Saudijske Arabije da izmijeni članak 39. Temeljnog zakona iz 1992. i Zakona o borbi protiv kibernetičkog kriminala kako bi se zajamčila sloboda medija i izražavanja na internetu i izvan njega; poziva vladu Saudijske Arabije da izmijeni svoj Zakon o udrugama u skladu s međunarodnim pravom kako bi se omogućilo osnivanje i rad neovisnih organizacija za ljudska prava;

19. potiče vlasti Saudijske Arabije da posebnom izvjestitelju UN-a za ljudska prava migranata i posebnom izvjestitelju UN-a za borce za ljudska prava omoguće neometan pristup zemlji u skladu s njihovim ovlaštenjima;

20. poziva delegaciju EU-a i diplomatske misije država članica EU-a u Saudijskoj Arabiji da hitno zatraže dopuštenje za posjet centrima za zadržavanje migranata; naglašava da promicanje ljudskih prava mora biti ključan dio vanjske politike EU-a;

21. apelira na potpredsjednika Komisije / Visokog predstavnika Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku, ESVD i države članice da zajedno s posebnim predstavnikom EU-a za ljudska prava otpočnu utvrđivati zajednički pristup učinkovitoj provedbi smjernica EU-a o borcima za ljudska prava u Saudijskoj Arabiji; u tom smislu poziva potpredsjednika Komisije / Visokog predstavnika Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku da utvrdi konkretna mjerila i praktične ciljeve prije započinjanja dijaloga o ljudskim pravima sa Saudijskom Arabijom;

22. poziva saudijske vlasti da ratificiraju Međunarodni pakt o građanskim i političkim pravima, da povuku svoje službene zadrške u pogledu Konvencije o uklanjanju svih oblika diskriminacije žena (CEDAW), da ratificiraju Fakultativni protokol uz Konvenciju o uklanjanju svih oblika diskriminacije žena te da ratificiraju Konvenciju UN-a o zaštiti svih radnika migranata i članova njihovih obitelji, Fakultativni protokol uz Konvenciju protiv mučenja, Ženevsku konvenciju iz 1951. i Konvenciju o apatridnosti; apelira na saudijske vlasti da upute trajni poziv predstavnicima svih posebnih postupaka Vijeća UN-a za ljudska prava da posjete zemlju; poziva na stvaranje funkcije posebnog izvjestitelja UN-a za Saudijsku Arabiju, u skladu s drugim posebnim postupcima Vijeća UN-a za ljudska prava koji su uspostavljeni za najozbiljnije slučajeve kršenja ljudskih prava u svijetu;

23. ponavlja svoj poziv na prekid izvoza nadzorne tehnologije i ostale opreme u Saudijsku Arabiju kojom se pomaže represiju u toj zemlji;

24. ponovno apelira na Vijeće da usvoji mehanizam sankcija EU-a za ljudska prava kao odluku koja je povezana sa strateškim interesima i ciljevima Unije u skladu s člankom 22. stavkom 1. UEU-a te da zajamči da se nakon usvajanja tog mehanizma brzo uvedu ciljane sankcije na razini EU-a protiv osoba odgovornih za ubojstvo novinara Džemala Hašogdžija;

25. potiče predsjednika Vijeća Europske unije, predsjednicu Europske komisije te države članice da smanje institucionalnu i diplomatsku zastupljenost EU-a na predstojećem sastanku na vrhu čelnika skupine G20 kako bi se izbjegla legitimizacija nekažnjenog kršenja ljudskih prava i trenutačnih nezakonitih i proizvoljnih zadržavanja u Saudijskoj Arabiji;

26. nalaže svojem predsjedniku da ovu Rezoluciju proslijedi Vijeću, Komisiji, potpredsjedniku Komisije / Visokom predstavniku Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku, Europskoj službi za vanjsko djelovanje, glavnom tajniku Ujedinjenih naroda, visokoj povjerenici Ujedinjenih naroda za ljudska prava, vladi Etiopije, Njegovu Veličanstvu kralju Salmanu bin Abdulazizu al-Saudu, princu prestolonasljedniku Mohammadu bin Salmanu Al Saudu, vladi Kraljevine Saudijske Arabije i glavnom tajniku Centra za nacionalni dijalog Kraljevine Saudijske Arabije; poziva na to da se ova Rezolucija prevede na arapski jezik.